

Še par besed bi rad spregovoril gledé madjarskih in naših slovenskih nazorov in napak o dotičnih literaturah; pa je menda bolje, da molčim; samo toliko naj rečem, da se mi Slovenci sicer nikakor nimamo sramovati našega slovstva posebno z ozirom na kratko dobo našega delovanja ter na ogromne zapreke in neugodnosti, s katerimi se moramo korak za korakom boriti, al zato vendar ne primerjamo katerega naših pesnikov Schillerju, ali še celó Götheju. Ne delajmo se smešne otroke, bodimo razumni možje!

Dr. Ahasverus.

Mnogovrstne novice.

* *Tisočletnica slave slovanskega jezika.* Ta mesec je 1000 let, kar je papež Janez VIII. pohvalil slovanski jezik in mu tako čast dal, da tačas enake še ni imel noben zdaj živečih jezikov. Pisal je namreč knezu Svetopolku med drugim to-le: „*Literas slavonicas jure laudamus*“ (slovansko pismo po pravici hvalimo). On je slovanski jezik pripoznal tudi za cerkveni jezik, če tudi so ga Nemci uže takrat hoteli zatreti. Jako važna je ta tisučletnica za nas Slované vse!

* *Nasledki hude zime na Ruskem.* Po poročilu generala Krišanovskega je nenavadni mraz zadnje zime strašansko škodo učinil med čredami Kirgizov. V okraji Turgajskem je od 860.000 glav le 50.000 zimo preživel. Ker živini sena za krmo manjka, so Kirgizi konje prodajali za malo rubljev. Iz Sevnj-Palatinskega se poroča, da je vsled strašanskega mraza v občini Parlograd poginilo 1000 velbljodov, 61.000 goved, 26.500 kónj in 51.000 ovac. V neki drugi občini je naenkrat ob nekej snežni nevihti poginilo 200.000 ovac. Enaka poročila so došla iz vseh krajev v Turkestanu.

Naši dopisi.

Z Dunaja 31. maja. — Ne verujte krivim prerokom, kar čenčajo po svojih časnikih. Tak prerok je tukajšnji „*N. W. Tagblatt*“, ki je prinesel te dni novico, da grof Taaffe in nekateri drugi ministri želijo rešenje ministerske krize odložiti do jeseni, da pa ustavoverske ministre je volja, uže zdaj odstopiti. Drug tak kriv prerok je Schwegel, ki je v Ljubljano tekel in svojim ustavoverskim pajdašem pripovedal, da „*merodajni politični krogi*“ niso prav nič zadovoljni z ministerstva predsednikom grofom Taaffe-om in njegovo politiko. To je kolosalna predrznost Balohove excellence! Po pravici je zato pisala te dni „*Politik*“ tako le: „*Ist in einem geordneten Staate von einem Beamten, der unter unzweideutigen Symptomen der Ungnade „auf Reisen“ geschickt wurde, je eine grössere Keckheit verübt worden, als eine solche unqualifizierte Insinuation des Herrn Schwegel? Und in die Hände solcher Menschen sollte wieder das Staatsruder, sollte das Schicksal der österreichischen Völker gelegt werden?*“ Grof Hohenwart je laži Schwegelnove z malo pa tehtnimi besedami svetu objavil. O Schwegelnu res tudi velja, kar je „*Pest. Lloyd*“ unidan o čenčah Schmerlingovih rekel, „*dass sie bedenkliche Zeichen geistiger Hinfälligkeit sind*“. — S posebno radostjo smejo slovanski narodi zdaj se ozirati na potovanje cesarja po Českem. Časnik madjarski „*Ellenör*“ pravo trdi, ako pravi, da to cesarjevo potovanje ima politično pomembo. In da minister Taaffe trdno stoji v zaupanju cesarjevem, to kaže, če tudi zoper svojo voljo, nova „*Presse*“, ki je včeraj pisala o potovanju cesarjevem: „*Mi ne moremo tajiti: v tem je dokaz redke blagovoljnosti in izrednega zaupanja za grofa Taaffeja,*

ako se sam monarh tako mogočno za njegovo politiko poteguje in mu s svojo neizmerno popularnostjo na pomoč prihaja“.

V Gorici 30. maja. — Dobro sem prerokoval, ko sem v zadnjem dopisu rekel, da bode pogreb gosp. prošta baron Codelli-a „*veličasten*“. Jez sem uže marsikaj doživel v Gorici — svetega in posvetnega, ali dogodkov, kakor je bil Codelli-ev pogreb, ne spominjam se mnogih. Kakor v zrkalu so se videle v tem pogrebu vse mnoge lepe lastnosti rajncega prošta, videla se je njegova priljubljenost, njegova veljava — opirajoča se na osebne čednosti, na zasluge njegove, na plemeniti rod in častno duhovsko službo. V obširni oporoki je naročil baron C., da naj bode pogreb priprost — brez grbov, brez muzike in dr. t. r. Rodovina je to poslednjo voljo tudi izpolnila, ali mestno starešinstvo je hotelo vendar le svojemu udu na dostojen, na sijajen način čast izkazati in tako smo videli pretekli torek (25. t. m.), kar se dá reči, impozanten mrtvaški sprevod. Udeležil se ga je cvet našega mesta: uradi, plemstvo, vsi privatni zavodi, bratovščine, katoliško in delavsko društvo z zastavama, brezštevila vrsta odličnih meščanov in gospà. Razen preč. kapiteljna in duhovščine v cerkveni opravi je bilo okoli 50 mašnikov privatno obločenih — mestnih in s kmetov. Mestni gosp. župan in 7 družih starešin je držalo konce mrtvaškega prta, drugi odlični meščani so nesli sveče zraven truge; trugo je neslo do cerkve 8 bogoslovcev. Po ulicah, koder je šel sprevod, visela je z več ko polovice hiš črnina; s črnino ogrnene in prižgane so bile tudi gazne svetilnice. Ljudi po oglih in trgih je bilo vse polno; obnašali so se jako dostojno. Štacune so bile zaprte; red povsod izvrsten. Eksekvije v prvostolni cerkvi so opravili — vsi ginjeni — prevzv. knez-nadžkof sami. — Skoraj vsi pogrebci so šli potem — ne le do mosta čez Kórenj, kakor je bilo namenjeno — temuč vèn do Soškega mosta. (Peljali so namreč truplo v Mušo). — V dopolnitev životopisa ranjc. C. v zadnji številki „*Novic*“ naj dostavim danes še te-le črtice, ki bodo znabiti mikale sosebnost mlajšo duhovščino. Baron Aug. Codelli je bil kot mladomašnik nekaj časa na Dunaji; bil je tudi kaplan nadškofa Walland-a. Dne 16. aprila 1833. leta je umrl prošt Luka Urbančič in 15. dec. tistega leta je postal njegov naslednik mladi baron C.; (bil je še le 3 leta in 3 mesece mašnik). Podelili so mu prepozituro ljubljanski Codelli, naslednika njegovega pa ima prezentovati goriški Codelli — rajncega prošta brat. Ta naslednik je uže obče znan, toda za javnost ni še ta stvar; zatorej naj ostane naš prihodnji prošt in petto. Sprelep in resničen nekrolog po rajncem baronu Codelli-u je prinesel naš „*Eco*“ dne 27. dne t. m. Tudi včerajšnji „*Vaterland*“ ga kratko in dobro opisuje, današnji „*Eco*“ pa ima za nadgrobnico latinsko elegijo. V miru naj rajniki počiva! — Od 26. t. m. je c. kr. deška šola zarad osepnice zaprta; bolnih je bilo do 25. dne t. m. 81 otrok. — „*Soča*“ pripoveduje, da bodo pri nas javni plesi pod milim nebom v kratkem prepovedani. Zakaj samo „*pod milim nebom*“? Za moralnost in v družih ozirih ne bo nič bolje, tudi če se bo v zaprtih prostorih plesalo. — Naš vrli gosp. Mat. Trnovec v Sežani gre kot novoimenovani sodnik v Istro. Škoda, da ne ostane na Slovenskem. — Za volitev deželnega poslanca 3. dne junije priporoča „*Soča*“ mladega gosp. dr. Nikolaja Tonkli-a, advokata v Tominu (brata dr. J. Tonkli-a). Dr. Nik. Tonkli je devišk značaj; nadejamo se vsega dobrega. Namestnik baron de Pretis ne kandiduje; okr. glavar v Tominu pa bi menda rad bil v deželnem zboru. — Tukajšnji policijski komisar plem. gosp. Fr. Marquet je dobil nadkomisarja naslov.